

kautionere, hjælpe vi ikke ham eller hans Arvinger det mindste; der er en anden Mand, der har paataget sig at hjælpe ham og garantere for ham, og hvis vi skulde hjælpe den Mand, der har gjort det, maa vi dog se paa, hvordan han er optraadt imod os, og Forholdet er da det, at han i det forløbne Aar har gjort alt, hvad han kunde, for at genere os. Saaledes ligger Landet. Det er de 5 ledende Banker i København, vi skulle hjælpe med den lille Million, det andrager for Statskassen. Det er ikke et Tilskud til Den lille Laanekasse og Nibe og Fredericia Banker, det er et Tilskud til de fem Hovedbanker i København. Disse fem Hovedbanker skulde altsaa have denne lille Million. Dertil vil jeg sige, at efter deres Optræden imod os synes jeg ikke, der er saa megen Grund til det. I alt Fald er det noget, der maa meget nøje overvejes, før man kan sige, at det er rigtigt.

For det første have de fem Hovedbanker vel nok ved deres Transaktioner, som der er talt om fra anden Side, sikret sig saa meget, som det var muligt. For det andet have de holdt Rentefoden oppe i Danmark i de 8—9 Maaneder, der ere gaaede, paa en ganske ublu Højde. I Bankkomiteens Beretning staar der, at allerede i Marts Maaned var der rigeligt med Penge, allerede da var der gode Forhold paa Pengemarkedet i Udlandet, særlig i London, og man kunde derovre laane til omkring 4 pCt. Senere kunde man laane helt ned til $3\frac{1}{10}$ pCt., skønt man maatte give en Provision, saa vidt jeg kan forstaa, til en af de Banker, der selv ere med i Garantien. Med andre Ord, man kunde i den Tid laane Penge derovre til mellem 3 og 4 pCt. samtidig med, at man herhjemme tog 7—8 pCt., hvad der i Virkeligheden vil sige 8—9 pCt., idet $\frac{1}{4}$ pCt. i Provision for hver 3 Maaneder altid siger 1 pCt. mere om Aaret, og næsten alle Kassekreditter, som udstedes, lyde paa $\frac{1}{4}$ eller $\frac{1}{2}$ pCt. over Nationalbankens laveste Rente. Følgelig er Renten af alle Kassekreditter bleven forhøjet til 8—9 pCt. Men naar Landmandsbanken kunde anvise en Bank i England, hvor der kunde laanes Penge til lidt over 3 pCt., og det siges, at der var rigeligt med Penge, ville de Herrer kunne forstaa, at naar de gode Bankmænd altsaa kunde laane Penge i Udlandet til omkring $3\frac{1}{2}$ à 4 pCt., var der ingen Grund til, at de her skulde blive ved at opretholde en Rente af 8—9 pCt. Det er en saa blodig Udnyttning af hele Samfundet, at vi absolut maa prote-

stere imod det, og vi kunne ikke se med milde Øjne paa disse gode Bankmænd, der her i den Grad have melet deres egen Kage paa Samfundets Bekostning. De drev i de Banker, der blev garanterede, Indlaansrenten ned til $3\frac{1}{2}$ à 4 pCt. samtidig med, at de tog 7—8—9 pCt.

Hvis De ville svare mig og sige: Det kunne disse Banker ikke gøre noget ved, det er Nationalbanken, der bestemmer Renten, vil jeg dertil sige, at for det første tror jeg nu, at de ledende Banker kunne gøre noget ved det. Jeg tror, at de Aktionærer, der raade i Nationalbanken, ogsaa have et stort Ord at sige i de andre Banker, eller lad mig hellere vende det om og sige, at de Aktionærer, der raade i Handelsbanken, Privatbanken og Landmandsbanken, have sikkert et mægtigt Ord at sige som Aktionærer ogsaa i Nationalbanken og vilde let, hvis de ønskede det, kunne tvinge Nationalbankens Rente ned til det normale Forhold i Europa. Naar de ikke have gjort det, er det nemt at forstaa, at de have udnyttet Situationen i en vældig stærk Grad. Tage vi en Bank som Landmandsbanken, der til enhver Tid maa have mindst 100 Mill. Kr. udlaant i Form af Veksler og Kassekreditter, maa den, naar den har taget saadant noget som 4 pCt. mere end nødvendigt for at kunne give Aktionærene en nogenlunde ordentlig Dividende, have skummet ud af Samfundet en Sum af 3—4—5 Mill. i det Aar, der er gaaet. Det er Penge, der ere gaaede i Landmandsbankens Aktionærers Lommer. Var de saa endda blevne her i Landet, men, som vi godt vide, er en stor Del af Aktierne paa udenlandske Hænder, saa det er en dobbelt tvivlsom Forretning for os, idet den høje Rente, vi have maattet svare, ikke en Gang kommer vore egne Kapitalister til gode, men vi maa ofre den til Udlandet.

Men lad mig vende tilbage og sige, at er det Nationalbanken, der har hele Skylden, har den et stort Ansvar, og saa maa vi se at faa det Forhold ændret. Vi kunne ikke have det saaledes. Jeg beklager selvfølgelig stærkt, at vi for et Par Aar siden vedtog en Oktroj, der giver Nationalbanken Hals- og Haandsret over, hvorledes Renten skal være her i Danmark. Min Afstemning i den Sag er den, jeg fortryder haardest af alle dem, jeg har været med til i de 13—14 Aar, jeg har haft Sæde her i Rigsdagen. Jeg prøvede først paa at faa det indrettet saaledes, at det blev en ledende Bank, som havde sine Forbindelser ude, saa at den blev nødt til at følge med